



Brüsszel, 2025. október 3.
(OR. en)

13391/25

ENV 914
CLIMA 380

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	Az európai óceánügyi paktum környezetvédelmi szempontjai: a tengeri biológiai sokféleség megőrzése – Véleménycsere

1. A Bizottság 2025. június 5-én közzétette az európai óceánügyi paktumról szóló közleményét¹. A paktum átfogó stratégiát kínál az óceánok jobb védelmére, a virágzó kék gazdaság előmozdítására és a part menti területeken élők jóllétének támogatására. A paktum hat prioritásának egyike az óceánok egészségének védelme és helyreállítása.
2. Az elnökség a Környezetvédelmi Tanács 2025. október 21-i ülésén az európai óceánügyi paktumról tartandó véleménycsere előkészítéseként összeállította az e feljegyzés mellékletében szereplő háttéranyagot és két kérdést.
3. Felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elnökségi háttéranyagot, és továbbítsa azt a Tanács részére, a fent említett véleménycsere keretében történő megvitatásra.

¹ 9876/25 – COM(2025) 281 final.

**Az európai óceánügyi paktum környezetvédelmi szempontjai: a tengeri biológiai sokféleség
megőrzése
– Véleménycsere –**

Elnökségi háttéranyag és kérdések a miniszterek számára

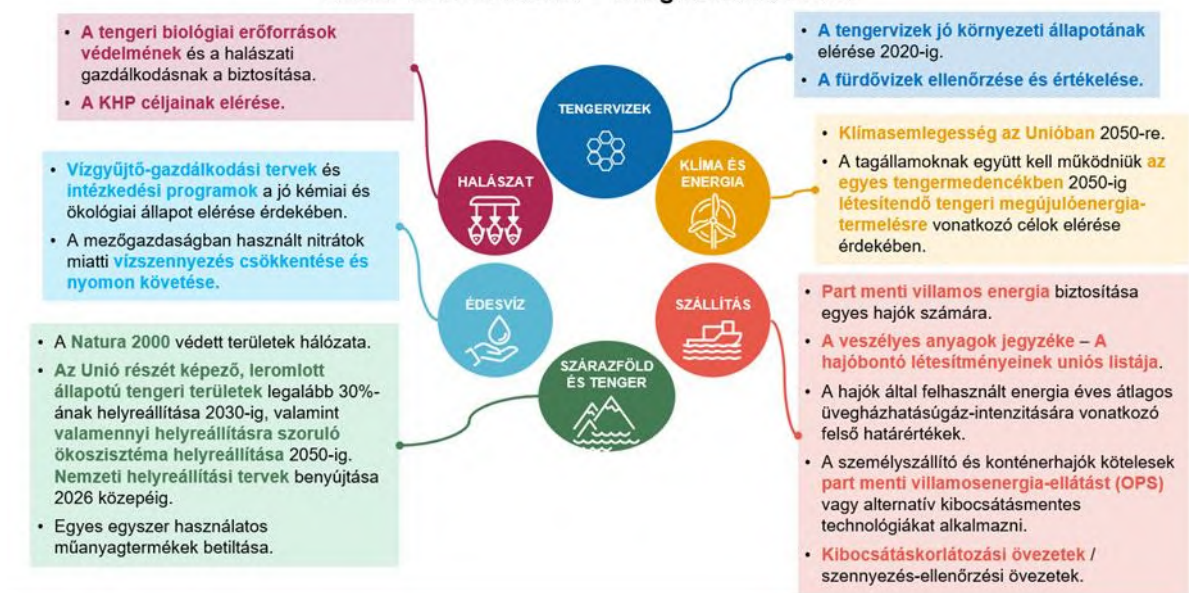
Az óceánok és a tengerek kulcsfontosságúak a földi élet, a jólét, a versenyképesség, a biztonság és a fenntartható jövő szempontjából. Az éghajlatváltozás, a szennyezés és a tengeri erőforrások túlzott kiaknázásának halmozott hatásai miatt azonban romlik a tengeri környezet állapota. A fentiekből eredő terhelést tovább súlyosbítják más tevékenységek és a növekvő fenyegetések.

E kihívások kezelése érdekében a Bizottság 2025. június 5-én előterjesztette az európai óceánügyi paktumról szóló közleményét. A paktum bevezet egy új, óceánunióra vonatkozó jövőképet, amelyet erősebb irányítási keret támaszt alá az óceánjainkkal kapcsolatos fellépések összehangolása és az uniós jogszabályok következetesebb végrehajtása érdekében, valamint mind kötelező erejű, mind törekvésként megfogalmazott célokat az óceánok megőrzésére és a fenntartható gazdálkodásra vonatkozóan. A paktum mellett a Bizottság bemutatta a vízügyi rezilienciára vonatkozó stratégiát is.

Most először kerül sor holisztikus megközelítésre valamennyi szakpolitikai területen és ágazatban. A paktum hat prioritást határoz meg: 1. az óceánok egészségének védelme és helyreállítása, 2. a kék gazdaság fenntartható versenyképességének fokozása, 3. a tengerparti közösségek, a szigeti közösségek és a legkülső régiók támogatása, 4. az óceánkutatás, az óceánokkal kapcsolatos ismeretek, készségek és innováció előmozdítása, 5. az előfeltételt jelentő tengeri biztonság és védelem fokozása, valamint 6. az uniós óceándiplomácia és a szabályokon alapuló nemzetközi irányítás megerősítése.

A különböző szakpolitikai területeken és ágazatokban kitűzött, óceánokkal kapcsolatos célok közötti összetett kölcsönös összefüggéseket az alábbi ábra szemlélteti (lásd a paktum 2. oldalát):

ÓCEÁNOKKAL KAPCSOLATOS CÉLOK AZ UNIÓS JOGSZABÁLYOKBAN ÉS SZAKPOLITIKÁKBAN – válogatott áttekintés



A paktum 2. fejezete kifejezetten az óceánok egészségének és fenntarthatóságának integrált megközelítésére összpontosít, amely nemcsak a tengeri élővilágnak és az óceánok alapvető ökoszisztéma-szolgáltatásainak a védelmével és helyreállításával foglalkozik, hanem az óceánnak az éghajlatváltozás elleni küzdelemben szövetségesként betöltött szerepével is. Kiemelt figyelmet kap a tengeri tevékenységek fenntartható irányításának előmozdítása, valamint a tengerek és édesvizek szennyezésének kezelése a „forrástól a tengerig” megközelítés révén.

A paktum hangsúlyozza továbbá az ökoszisztéma-alapú megközelítés fontosságát a tengeri tevékenységek irányításában, amint az a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvben is szerepel, valamint azt, hogy a jó környezeti állapot eléréséhez további lépésekre van szükség. A Bizottság az előrelépés felgyorsítása érdekében a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv felülvizsgálatát is tervezi.

A paktum elismeri, hogy a tengeri és tengerparti ökoszisztémákat jelentős veszélyek fenyegetik a szennyezés, többek között a szárazföldi és a tengeri tevékenységekből származó tápanyagok miatt. A szárazföldi eredetű szennyezési források kezelése érdekében a Bizottság emellett a vízügyi rezilienciára vonatkozó stratégia keretében meg kívánja erősíteni a „forrástól a tengerig” megközelítést, és támogatni fogja a tengerparti közösségeket a szárazföldi eredetű szennyezés elleni küzdelem során, elismerve, hogy ezek a közösségek olyan „kapuőrök”, akik képesek meggátolnia földtani közeg szennyeződését és a tengeri ökoszisztémák állapotromlását.

A tengeri élőhelyek és a tengeri kulturális örökség – a tengeri fűágyaktól a mangroveerdőkig – továbbra is ki van téve az éghajlatváltozás hatásait súlyosbító tengeri és szárazföldi emberi tevékenységekből fakadó terhelésnek. A paktum négy kulcsfontosságú elv alapján javasol intézkedéseket: 1. a szennyezés kezelésének „forrástól a tengerig” megközelítése; 2. az elővigyázatosság elve; 3. a szakpolitikai döntések tudományos alapú megközelítése; valamint 4. az ökoszisztéma-alapú megközelítés. Célja a nagyobb fokú következetesség elérése valamennyi érintett ágazatban.

A paktum elismeri továbbá az olyan tengeri tevékenységekből eredő növekvő terhelést, mint a tengeri energia, a halászat és akvakultúra, a hajózás, a turizmus és a rekreáció. Az ökoszisztémák helyreállítása és a biológiai sokféleség újjáépítése egyidejűleg hozzájárulhat az éghajlatváltozás mérsékléséhez az óceánok természetes szén-dioxid-leválasztási kapacitásának növelésével.

Bár egyes területeken előrelépés történt, a jó környezeti állapotot nem sikerült valamennyi európai tengervízre kiterjedően maradéktalanul elérni. Továbbá annak ellenére, hogy a megfelelően összekapcsolt és hatékonyan kezelt védett tengeri területek kulcsszerepet töltenek be az ökoszisztémák és a táplálékhálózatok védelmében és helyreállításában, jelenleg az uniós vizek mindössze 12,3%-a minősül védettnek. Mindeddig nem sikerült elérni a kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia azon célkitűzését, hogy 2030-ra az óceánok 30%-a védelmet élvezzen, sem pedig a 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégiában meghatározott azon célkitűzést, hogy az uniós tengerek 10%-a szigorú védelmet élvezzen. Következésképpen az óceán egészségének javításához és fenntartásához valamennyi ágazatban – helyi, európai és globális szinten is – innovációra, együttműködésre és elkötelezettségre lesz szükség.

E tekintetben a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségéről (BBNJ-megállapodás) szóló globális megállapodás jelentős pozitív fejleményt jelenthet a tengeri erőforrások megőrzése terén, lehetővé téve a nemzetek számára, hogy nagyszabású védett tengeri területeket hozzanak létre a nyílt tengereken – amelyek az óceánjaink kétharmadát lefedik. A BBNJ-megállapodás szeptemberben elérte a szükséges 60 megerősítést, így 2026 januárjában hatályba lép. Most elengedhetetlen, hogy minden uniós tagállam megerősítse a megállapodást, és teljes körűen és hatékonyan végrehajtsa azt. Ez nemcsak a tengeri ökoszisztémák globális védelméhez szükséges, hanem ahhoz is, hogy az EU megőrizze globális vezető szerepét és ambícióit az óceánpolitikai irányítás terén.

Kérdések a miniszterek számára

Felkérjük a minisztereket, hogy folytassanak véleménycserét a következő kérdésekről:

1. Ön szerint melyek a fő kihívások és akadályok az óceánok jó környezeti állapotának biztosítása terén? Továbbá, milyen kulcsfontosságú eszközök hiányoznak e tekintetben?
 2. Ön szerint a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv mely elemeit kellene kiigazítani, továbbá, miként kellene azokat kiigazítani annak érdekében, hogy ezzel a legnagyobb mértékben segíthessük az óceánügyi paktum által felvázolt jövőkép megvalósítását?
-